

עִירוֹנוֹת

האידיאולוגיה אשר על פיה קמה תנועה לאומית יהודית, המאמינה בשיבת העם היהודי למולדתו ההיסטורית, ארץ ישראל, ובחידוש חיי הרוח, המדינה והכלכלה. הציונות נוסדה במזרח אירופה ובמרכזה, כחלק מתהליך ההתעוררות הלאומית שעבר על עמי אירופה במאה ה-19. הציונות קראה לסיום הגלות היהודית על ידי יצירת בית לעם היהודי. מקור השם במילה "ציון", אחד משמותיה המקראיים של העיר ירושלים. המונח נטבע בתיאור תנועת "חובבי ציון" ובהמשך אומץ על ידי בנימין זאב הרצל, בקונגרס הציוני הראשון.

ההמנון הלאומי של התנועה הציונית, אשר הפך עם השנים להיות ההמנון של מדינת ישראל. מילות ההמנון (ששמו המקורי היה "תקוותנו") נכתבו על ידי המשורר נפתלי צבי הרץ אימבר, ברומניה, בשנת 1878. לחנו של השיר הוא רומני עממי, והוא שולב עם השיר "התקווה" על ידי שמואל כהן, איכר מראשון לציון. אנשי ראשון לציון אף שינו את שורותיו האחרונות של הבית השני לנוסח המקובל עד היום - "להיות עם חופשי בארצנו, ארץ ציון וירושלים". במקור כתב אימבר שיר בן תשעה בתים ורק שניים מתוכם נבחרו לצורך ההמנון הלאומי. השיר היה נפוץ במושבות העלייה הראשונה בארץ ישראל ומאז הקונגרס השמיני (בשנת 1907) נהגו לשיר אותו בסיומו של כל קונגרס. עם קום המדינה הפך השיר להמנון הלאומי של מדינת ישראל והוא הושר בטקס הכרזת המדינה בה' באייר תש"ח. בשנת 2004 הפך שיר זה, על פי חוק, להיות ההמנון הלאומי של מדינת ישראל.

דגל ישראל

בדגלה של ישראל משולבים שני רכיבים היסטוריים יהודיים: הטלית הלבנה, המעוטרת בפסי תכלת וסמל "מגן דוד". דגל בעיצוב דומה הוצג על ידי דוד וולפסון לקראת הקונגרס הציוני הראשון בשנת 1897, הפך לדגלה של התנועה הציונית ואומץ על ידה. זמן קצר לאחר הקמת מדינת ישראל ב-1948 הוקמה "ועדת סמל ודגל", שתפקידה היה לקבוע מה יהיה דגל המדינה החדשה. הוועדה פנתה לציבור הרחב וקיבלה הצעות רבות לעיצוב. חברי הוועדה התלבטו בין דגל התנועה הציונית לבין הדגל שתיאר בנימין זאב הרצל בספרו "מדינת היהודים" בשנת 1896. היה זה דגל

שרקעו לבן ושבעה כוכבי זהב מעטרים אותו, והוא מביע התקדמות אל עתיד לאומי טוב וצודק יותר. ההכרעה הייתה קשה ובתום תהליך ארוך ומורכב החליטה מועצת המדינה הזמנית לאמץ את דגל התנועה הציונית כדגלה הרשמי של מדינת ישראל. בשנת 1949 אישרה הכנסת הראשונה את חוק הדגל והסמל והפכה את הדגל הכחול-לבן לדגלה הרשמי של מדינת ישראל. החוק קובע מקומות שבהם יש חובה להניף את הדגל (כמו משרדי הממשלה), וכן קובע איסור, בגדר של עבירה פלילית, על פגיעה בכבודו של דגל המדינה.

בולי קק"ל

הבול הראשון של קרן קימת לישראל יצא לאור ב-1902 והוא מכונה "בול ציון".

בולי קרן קימת לישראל היו אחד האמצעים להסברת מטרותיה ופועלה של קק"ל וכן לאיסוף כספים לגאולת האדמה. במשך השנים הונפקו יותר מ-5,200 בולים שונים, שבאמצעותם למדו ילדי הארץ והגולה על אתרים היסטוריים בארץ, מקומות יישוב ומפעלים חשובים של קק"ל. מפעל הבולים של קק"ל נמשך גם היום.

קרן קימת לישראל

המוסד המרכזי של התנועה הציונית העולמית לגאולת קרקעות בארץ ישראל ולהכשרת לעבודה. קק"ל נוסדה בקונגרס הציוני החמישי, בשנת 1901, לאחר אישור ההצעה שהעלה בנימין זאב הרצל. הקמתה הייתה פרי יוזמתו של פרופסור צבי הרמן שפירא, שדרש להקים קרן יהודית לרכישת קרקעות בארץ ישראל. ההחלטה לאשר את הקמת הקרן נועדה להסדיר את ההתיישבות היהודית בארץ באופן חוקי ותמורת תשלום כדון. קק"ל פעלה לרכישת אדמות, לייעורן ולעבדן ותרמה למהפכה בעבודה העברית בארץ ישראל. לאחר קום המדינה עסקה קק"ל, בשמה של מדינת ישראל, במשימות שונות של השבת קרקעות, ייעור, קליטת עלייה והתיישבות. כיום קק"ל פועלת מתוך גישה של פיתוח בר-קיימא וציונות אקולוגית - למען הדורות הבאים.

קרן קימת לישראל
K K L - J N F

הקופסה הכחולה

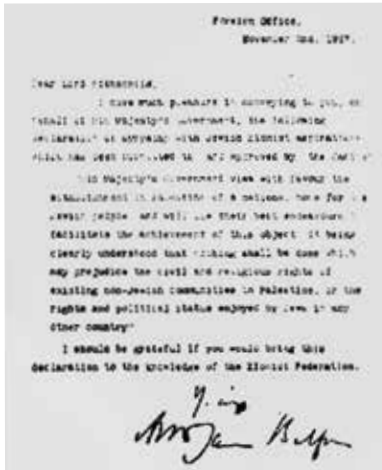
אמצעי לאיסוף תרומות - גלגול מודרני של קופת הצדקה המסורתית. התרומות שנאספו באמצעות הקופסה הכחולה נועדו לגאולת קרקעות בארץ ישראל. לאחר שהוחלט על הקמת קרן קימת לישראל, הגה בנק בשם חיים קליינמן, מהעירייה נאדבורנה שבפולין, את הרעיון לאסוף כסף למימון פעילות הקרן באמצעות קופסה מיוחדת, שזכתה לכינוי "הקופסה הכחולה" והפכה עם השנים לסמלה של קק"ל. הקופסה לא שימשה רק כלי לאיסוף כספים, אלא אמצעי חינוכי להפצת התורה הציונית ולחיזוק הקשר של עם ישראל לאדמתו ולמולדתו. בשנת 2008 יזמה קק"ל מבצע להחזרת "הקופסה הכחולה" למוסדות החינוך ברחבי הארץ ולעולמם של ילדי ישראל, במהלכו קיבלה "הקופסה הכחולה" את הכינוי "קטנה אבל גדולה".

ספר הזהב

יהודים בארצות שונות בעולם תרמו לקרן קימת לישראל באמצעות רישום יקיריהם בספרי כבוד, שנקראו "ספרי הזהב". במהלך השנים, נחתמו יותר מ-25 כרכים ובהם נרשמו קרוב ל-200 אלף אנשים ומוסדות שתרמו כסף ליישוב הארץ ולנטיעות עצים. הכרך הראשון של "ספר הזהב" התפרסם ב-1903 בווינה. הכריכות השונות של הספרים הן יצירות אמנות בפני עצמן. בעיצובן השתתפו מיטב האמנים, שתיארו אירועים מרכזיים בחיי העם. בעת רישום ב"ספר הזהב", התורמים מקבלים תעודה גדולה ומאירת, המעידה על תרומתם.

הצהרת בלפור

הצהרה של ממשלת בריטניה, שניתנה ב-2 בנובמבר 1917 על ידי שר החוץ הבריטי, הלורד ארתור בלפור (בתמונה), במכתב שכתב ללורד רוטשילד. הצהרה זו, התומכת בהקמת בית לאומי לעם היהודי בארץ ישראל, היוותה בסיס לראשית פעילותה של התנועה הציונית בשטחי ארץ ישראל המנדטורית. הייתה זו הפעם הראשונה שבה קיבלה הציונות הכרה רשמית בינלאומית בזכותו של העם היהודי לשוב לארץ ישראל. בלפור הצהיר, כי התמיכה הבלתי מסויגת ברעיון היהודי-ציוני תיעשה רק אם היא לא תפגע בזכויותיהן של עדות ודתות לא יהודיות בארץ ישראל ובזכויותיהם של יהודים בארצות אחרות. בעקבות הצהרת בלפור חוזקו הקשרים בין העם היהודי וההסתדרות הציונית היהודית לבין ממשלת בריטניה.

הספר הלבן

מסמך הצהרת כוונות של ממשלת בריטניה בנוגע למדיניותה בשטחים שתחת שלטונה. בתקופת המנדט הבריטי על ארץ ישראל פרסמו שרי המושבות שלושה "ספרים לבנים" בנוגע לעתידה של הארץ ומעמדם של היהודים בה (בשנים 1922, 1930 ו-1939). הספרים התפרסמו כתגובה למאורעות השעה בארץ ישראל וניכרת בהם הנסיגה של הבריטים מן ההבטחות שקיבלה התנועה הציונית בהצהרת בלפור. בספרים נקבעה מדיניות הגבלת העלייה והגבלות נוספות בנוגע למכירת קרקע ליהודים. הספרים כונו על ידי בני היישוב "שחורים משחור". פרסומו של "הספר הלבן" בשנת 1939 ציין את ראשית המאבק של היישוב נגד השלטון הבריטי.

הקונגרס הציוני העולמי הראשון

כינוס שהתקיים ב-29 באוגוסט 1897, בעיר באזל שבשווייץ, בנוכחות 208 נציגים יהודים ציונים מ-16 מדינות. מטרת הקונגרס, שנערך ביוזמתו של בנימין זאב הרצל, הייתה להפיץ את הרעיון הציוני ולאחד את כל הקבוצות הציוניות הקטנות בעם היהודי לקבוצה אחת גדולה, בעלת כוח והשפעה נרחבים. זו הייתה האספה הראשונה של יהודים מכל התפוצות. בקונגרס הוחלט על "תכנית באזל", שכללה את פיתוח ארץ ישראל, ארגון עלייה לארץ, תמיכה בעולים והפצת הרעיון הציוני בקרב היהודים בעולם לשם השגת אישור מדיני חוקי להתיישבות עצמאית של יהודים בחבל ארץ כלשהו בעולם.

סמל המדינה

סמלה של מדינת ישראל הוא מגן, שבמרכזו מנורת שבעת הקנים וענפי זית משני צידיה. תחת המנורה מופיע השם "ישראל". לאחר הקמת המדינה החליטה מועצת המדינה הזמנית (עוד טרם הקמת הכנסת הראשונה) על הקמת "ועדת סמל ודגל", אשר פנתה לתושבי המדינה לקבלת הצעות ורעיונות לסמל רשמי למדינת ישראל. בתאריך י"א בשבט תש"ט (10.2.49) בחרה המועצה בסמל אחד מתוך ההצעות הרבות שהוגשו לה. הסמל שואב השראה מספר זכריה, פרק ד', פסוקים ב'-ג': "ראיתי והנה מנורת זהב כולה... ושבעה נרותיה עליה... ושניים זיתים עליה".

מעצבי הסמל, האחים שמיר, הסבירו את בחירתם במנורה, שהיא סמל יהודי עתיק, כמייצגת את עברו המפואר ואת חירותו של העם היהודי. בממצאים ארכיאולוגיים והיסטוריים רבים ובתיאורים של בית המקדש מופיעה המנורה כמייצגת את קוממויות ישראל ואת השיבה למולדת. ענפי הזית משני צידיה, המסמלים את הכהן הגדול מבית אהרון ואת המלך מבית דוד, שנמשחו בשמן זית ביום הכתרתם, מסמלים גם את השאיפה לשלום.

צורת המנורה מבוססת על מנורת הזהב, שמופיעה על שער טיטוס ברומא - שנבנה לציון ניצחון הרומאים על היהודים במרד הגדול. מעמדו המשפטי והמדיני של סמל המדינה נקבע ב"חוק הדגל, הסמל והמנון המדינה".

פרשת דרייפוס

עלילה אנטישמית שהתרחשה בצרפת, בשנת 1895, שבה הואשם קצין התותחנים היהודי אלפרד דרייפוס (בתמונה), ששירת בצבא הצרפתי, בריגול לטובת גרמניה. דרייפוס הועמד לדין, על אף שלא היו ראיות ממשיות נגדו. הוא טען לחפותו, אך הורשע במשפט ונידון לעשר שנות מאסר ב"אי השדים". ב-1899 התקיים משפט חוזר ודרייפוס נידון שוב לעשר שנות מאסר. כשבועיים לאחר ההחלטה קיבל דרייפוס חנינה מנשיא צרפת ושוחרר מהמאסר. ב-1904 הגיש ערעור נוסף עד שזוכה מכל אשמה ב-1906. פרשת דרייפוס הגבירה את האנטישמיות כלפי היהודים. בנימין זאב הרצל, לימים "חוזה המדינה", נשלח מטעם העיתון שבו עבד לסקר את המשפט. במהלך עבודתו זו התעורר בו הרעיון להקים מדינה אוטונומית לעם היהודי.

המשרד הארצישראלי

הזרוע המבצעת של ההסתדרות הציונית בארץ ישראל נקראה "המשרד הארצישראלי". לשכתו הראשית של המשרד שכנה בקלן שבגרמניה. המשרד נוסד ביפו בשנת 1908 לצורך עבודה מעשית בארץ ישראל ובראשו עמד ארתור רופין (בתמונה). תפקידו העיקרי של המשרד היה קידום, מימון וניהול פעילות ההתיישבות בארץ. בין פעולותיו: תכנון ההתיישבות; קניית אדמות; הקצאת כספים; רכישת קרקעות; הקמת יישובים חקלאיים ועירוניים חדשים; ניהול חוות חקלאיות; הקצאת מתיישבים ליישובים השונים; עזרה ליישובים קיימים בהדרכה וסיוע לפועלים בארץ.

ההגנה

"ארגון ההגנה בארץ ישראל" היה הגוף הצבאי הגדול והעיקרי של היישוב היהודי בארץ ושל התנועה הציונית בתקופת המנדט. ארגון "ההגנה" הוקם ב-1920 ככוח צבאי עממי, שסיפק הגנה כוללת ליישוב היהודי. שירתו בו לוחמים גברים ונשים כאחד. בתקופת המרד הערבי (1936-1939) הארגון שיתף פעולה עם ממשלת המנדט. התפתחותו לאורך כל תקופת המנדט יצרה את התשתית להקמת צה"ל. בנוסף לפעילותה הביטחונית עסקה "ההגנה" גם בהתיישבות, בהסברה, בחינוך ובהעפלה לארץ. כל מועמד או מועמדת להצטרפות לארגון נבדקו ונבחנו עד שנמצאו ראויים ואז חתמו על הצהרת נאמנות ונשבעו שבועת אמונים. ב-31 במאי 1948 פרסמה הממשלה הזמנית את פקודת היום להקמת צבא ההגנה לישראל ו"ההגנה" כארגון פורקה.

פלמ"ח

ראשי התיבות של "פלוגות המחץ". הכוח הצבאי הסדיר של "ההגנה" בארץ ישראל, בין השנים 1941 ל-1948. המפקד הראשון של הפלמ"ח ויוזם הקמתו היה יצחק שדה. בפלמ"ח, שהוקם בשיתוף פעולה עם השלטון הבריטי, היו שש פלוגות (ויחידות נוספות) ובהן כ-700 לוחמים. לאחר הניצחון הבריטי בקרב "אל עלמיין", הסירה ממשלת המנדט את תמיכתה בארגון, שנאלץ לפעול במחתרת. מחלקות הפלמ"ח נשלחו לקיבוצים שונים, שם עבדו והתאמנו. במהלך מלחמת העצמאות, תחת פיקודו של יגאל אלון, נחלקו גדודי הפלמ"ח לשלוש חטיבות: חטיבת הנגב, חטיבת יפתח וחטיבת הראל, שהשתתפו בקרבות בנגב, במרכז ובצפון הארץ. נשים היוו כשליש מכוח האדם בפלמ"ח. הן שולבו באופן שווה במחלקותיו, תוך שהן נוטלות חלק באימוני הגברים ובתכנית הכשרתם הצבאית. מעבר לתחום הצבאי, תרם הפלמ"ח רבות גם להעפלה ולעלייה לארץ, לתרבות, לספרות העברית ולזמר העברי. לאחר הקמת המדינה פורק הפלמ"ח, בהוראתו של ראש הממשלה דוד בן-גוריון, ויחידותיו שולבו בצבא ההגנה לישראל.

אצ"ל

ראשי התיבות של "ארגון צבאי לאומי". הארגון נוסד בשנת 1931 על ידי מפקדים שפרשו מארגון "ההגנה", בשל דרישתם לפעולה נחרצת יותר נגד התוקפנות הערבית. חברי האצ"ל לא התקבלו באהדה על ידי "ההגנה" והנהגת היישוב. עיקר פועלם היה בהגנה על יישובים וכן בפעולות נגד ערביי ארץ ישראל כתגובה לפרעות. במלחמת העולם השנייה התגייסו חלק מחברי האצ"ל לצבאות בעלות הברית והשתתפו בפעולות צבאיות נגד השלטון הנאצי. לקראת סיום המלחמה פעל האצ"ל נגד מוסדות הממשל והצבא הבריטי במטרה להביא לסיום שלטונם בארץ. עם הקמתו של צה"ל השתלבו לוחמי האצ"ל ביחידות הצבא החדשות.

לח"י

ראשי התיבות של "לוחמי חירות ישראל". ארגון מחתרת יהודי, בראשותו של אברהם שטרן ("יאיר"). הארגון הוקם בעקבות פרישה של קבוצת לוחמים מהאצ"ל בשנת 1940, על רקע איהסכמה עם דרכו של הארגון, שדרש בעת מלחמת העולם השנייה להפסיק את הפעולות נגד המנדט הבריטי. חברי הלח"י חרתו על דגלם את המאבק בשלטון הבריטי. "יאיר", מפקד הלח"י, נלכד ונרצח ב-1942, על ידי קצין בריטי, אך כעבור זמן פקודיו חידשו את פעילות המחתרת. פעילויותיו הנועזות של הארגון התמקדו בפגיעה במוסדות השלטון והצבא הבריטי וכללו פגיעות במפקדים ובנושאי משרות בשלטון. בראשיתה של מלחמת העצמאות השתתפו לוחמי הלח"י (כמו לוחמי שאר המחתרות) בלחימה. לאחר הקמת צה"ל פורק הארגון ולוחמיו שולבו ביחידות השונות של הצבא.

העפלה (1934-1948)

כינוי לעלייה בלתי לגאלית (לא חוקית) של יהודים לארץ ישראל בתקופת המנדט. ההעפלה נעשתה בעיקר דרך הים, בספינות משא קטנות ורעועות. ראשיתה עם עליית היטלר לשלטון בגרמניה. לאחר שממשלת בריטניה הגבילה מאוד את העלייה לארץ, נאלצו אנשי ההתיישבות בארץ לארגן בדרך זו את הבאתם של יהודים לארץ ישראל. במהלך שנות ההעפלה עלו לארץ ישראל יותר מ-120 אלף יהודים. הבריטים נקטו במספר פעולות כדי למנוע את כניסתם של המעפילים ארצה, ביניהן: תקנות "הספר הלבן", מניעת ההפלגות מחופי אירופה, החזרת ספינות ואף שימוש בכוח. בנוסף לכך, הבריטים עצרו מעפילים לתקופות קצרות או ארוכות בארץ או במחנות בקפריסין ואף גירשו מעפילים בחזרה לארצות מוצאם.

מגילת העצמאות

המסמך המכונן של מדינת ישראל. שמה הרשמי של המגילה הוא "הכרזה על הקמת מדינת ישראל". המגילה התוותה את אופייה של המדינה, שהוקמה כמדינת היהודים, שתקבץ את היהודים מהגלויות השונות ותתייחס לכל תושביה בשוויון, ללא הבדל דת, גזע ומין. במגילת העצמאות חמישה חלקים הכוללים: סקירה היסטורית על זכותו של העם היהודי בארץ ישראל, תיאור המהלכים עד להכרזת המדינה והקמתה וכן עקרונותיה של המדינה החדשה. בנוסף לכך, מוצגת בה פנייה אל עמי העולם, מדינות ערב ואזרחיה הערביים של המדינה. למגילה היו טיוטות רבות, ותהליך הכתיבה של הנוסח הסופי החל שלושה שבועות לפני מעמד ההכרזה. בשל הדחיפות הגדולה לקראת מעמד הכרזת המדינה, לא הספיקו להעתיק את הנוסח המלא של הכרזת העצמאות לקלף המגילה. כתוצאה מכך, קרא דוד בן-גוריון את ההכרזה מתוך דף נייר פשוט וחברי מועצת העם חתמו על קלף אחר, אשר חובר מאוחר יותר למגילת הקלף הרשמית. (ראו תמונה מוגדלת של המגילה בעמודים 16-17).

הכרזת המדינה

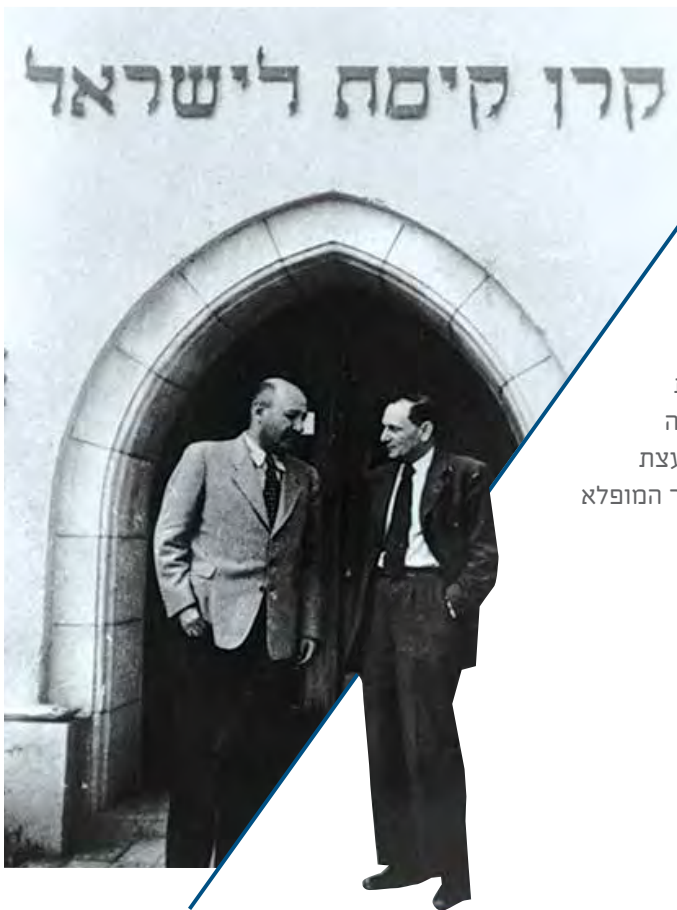
ההכרזה על הקמת מדינת ישראל התקיימה ביום שישי, ה' באייר תש"ח, 14 במאי 1948, בבית דיזנגוף שבשדרות רוטשילד בתל-אביב.

אל אולם ההכרזה הגיעו חברי "מנהלת העם" (הממשלה הזמנית הראשונה) וחברי "מועצת העם" (הכנסת הזמנית) מאולם האסיפות בבית קק"ל בתל-אביב, ששימש מקום ההתכנסות הקבוע של מוסדות המדינה הזמניים, ואשר בו התקבלו ארבע ההחלטות המכוננות של המדינה:

- החלטה על הקמתה של מדינה יהודית בארץ ישראל.
- קביעת שמה של המדינה.
- ניסוח ואישור המסמך המשפטי לאורו תפעל המדינה מיום הקמתה - פקודת יסוד המדינה מספר 1.
- ההחלטה הסופית על הנוסח של מגילת העצמאות.

בשל צפיפות המקום בבית קק"ל הוחלט, כי ההכרזה עצמה תתקיים במוזיאון תל-אביב לאמנות, ששכן בבית דיזינגוף. בבית זה, מעל דוכן הנואמים, הקריא דוד בן-גוריון, שהיה יושב ראש "מועצת העם", את מגילת העצמאות והכריז על הקמתה של מדינת ישראל. בתום ההכרזה חתמו חברי וחברות מועצת המדינה הזמנית על חלקה התחתון של מגילת קלף ריקה. זאת, משום שלא היה די זמן להעתיק אל מגילת הקלף את הנוסח הסופי של הכרזת העצמאות, אשר אושר בתום הישיבה שנערכה בבוקר אותו יום בבית קק"ל. למחרת הכרזת המדינה פלשו צבאות של חמש מדינות ערב לארץ והחל שלב נוסף במלחמת העצמאות, שפרצה לאחר הכרזת האו"ם על אישור תכנית החלוקה בכ"ט בנובמבר.

בית קק"ל בתל אביב

בית מועצת העם ומנהלת העם

בית קק"ל בתל-אביב תוכנן על ידי האדריכל בנימין אנקשטיין, לאחר שזכה בתחרות שנערכה בין אדריכלי היישוב בשנת 1935. הבית, הבנוי מבטון בשילוב אבן ירושלמית ובסגנון ה"באוהאוס", שוכן ברחוב צבי הרמן שפירא (הוגה רעיון קק"ל).

בית קק"ל נחנך ב-1937 כמקום משכנה של הנהלת קק"ל, בימים שטרם הקמת המדינה. בבית זה ישבו גם חברי ה"וועד הלאומי", שקישר בין היישוב העברי לשלטונות המנדט הבריטי.

מבית זה ניהלה קק"ל את פעילותה לרכישת אדמות ולגיוס תרומות מהארץ ומהעולם. תלמידי הגנים ובתי הספר באזור נהגו להביא אל הבית את הקופסאות הכחולות, שבהן נאספו התרומות פרוטה לפרוטה. לפני הכרזת העצמאות ישבו ב"אולם האסיפות" של

בית קק"ל המוסדות המרכזיים של היישוב היהודי - מועצת העם (הכנסת זמנית) ומנהלת העם (הממשלה הזמנית). בבית זה התקיימו הדיונים הדרמטיים, שבהם התלבטו מנהיגי העם, בנוגע למועד ההכרזה על המדינה; בו אושר הנוסח הסופי של מגילת העצמאות ובו, למעשה, התקבלו החלטות הרות גורל שעיצבו את פני המדינה בראשית ימיה. לקראת חגיגות 40 שנה למדינת ישראל החליטה הלשכה הראשית של קק"ל לשפץ את הבית. כיום, פועלים במקום מרכז חינוכי ומוזיאון מועצת העם ומנהלת העם. המוזיאון מתאר את תולדות קק"ל ופעילותה ומספר את הסיפור המופלא של פיתוח ארץ ישראל, המעבר מיישוב למדינה, ועוד.

בשל צפיפות המקום בבית קק"ל הוחלט, כי ההכרזה עצמה תתקיים במוזיאון תל-אביב לאמנות, ששכן בבית דיזינגוף.

צה"ל

צבא ההגנה לישראל הוקם על פי פקודת הממשלה הזמנית בחודש אייר תש"ח, מאי 1948, כשבועיים לאחר הכרזת המדינה. הפקודה כללה הוראה שעל פיה לא יתקיים כוח צבאי במדינת ישראל מלבד צה"ל, וכך הופסקה פעולתן של כל המחותרות. אנשיהן הצטרפו לצבא החדש, צבא ההגנה לישראל, המשמש כארגון המרכזי המופקד על שמירת ביטחונה של המדינה. על פי החוק, משרתים בצה"ל כל האזרחים הכשירים לשירות, החל מגיל 18. מעבר לפעולות ביטחון נרתם צה"ל למשימות לאומיות שונות ולפעולות חילוץ גם בעולם. עם הקמתו התבסס צה"ל על המבנה הארגוני של "ההגנה": 12 חטיבות כמספר שבטי ישראל.

מלחמת העצמאות

המלחמה על עצמאותה של מדינת ישראל. מלחמת העצמאות החלה לאחר קבלת תכנית החלוקה של האו"ם, ב-29 בנובמבר 1947, שקבעה את הקמתן של שתי מדינות - יהודית וערבית, בארץ ישראל. תושביה הערביים של פלשתינה-ארץ ישראל התנגדו להחלטה והחלו בפעולות צבאיות נגד היישוב היהודי. לאחר ההכרזה על הקמת המדינה, פלשו צבאותיהן של חמש מדינות ערב לשטח ארץ ישראל והחל שלב נוסף בלחימה. מלחמת העצמאות, שנקראה בעבר גם "מלחמת השחרור" ו"מלחמת הקוממיות", הסתיימה בניצחונה של צה"ל ובהסכמי שביתת הנשק, שנחתמו ברודוס בשנת 1949. במסגרת המלחמה הדף צה"ל את צבאות ערב והרחיב את תחום המדינה מעבר לגבולות שנקבעו למדינה היהודית בהחלטת עצרת האו"ם. הערבים מכנים את המלחמה "אל נכבה", שפירושו מלחמת האסון. במלחמה זו איבדה מדינת ישראל הצעירה כ-6,000 איש, ביניהם אזרחים, חיילים, נשים וילדים. החלל הצעיר ביותר היה בן 10, ניסים גיני הי"ד, שהיה בין מגיני הרובע היהודי בירושלים.

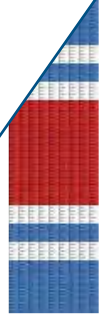
מלחמת ששת הימים

מלחמה שפרצה ב-5 ביוני 1967, כאשר מטוסי חיל האוויר הישראלי תקפו את בסיסי חילות האוויר של מצרים וסוריה. המלחמה החלה בעקבות המצור שהטילה מצרים על מעבר כלי שיט ישראליים במצרי טיראן ובעקבות גירוש פקחי האו"ם מחצי האי סיני. הקרבות נמשכו שישה ימים - תחילה בסיני, ביהודה ובשומרון ואחר כך ברמת הגולן. במהלך המלחמה השמידה ישראל את חיל האוויר המצרי וכבשה שטחים נרחבים בסיני, ברצועת עזה, ברמת הגולן ובגדה המערבית. השטח הכללי שנכבש על ידי צה"ל היה גדול פי שלושה משטחה של מדינת ישראל (בשנת המלחמה). במהלך המלחמה נכבשה גם ירושלים המזרחית מידי הירדנים וכוחות צה"ל הגיעו אל הר הבית והכותל המערבי.

מלחמת יום הכיפורים

מהמלחמות הקשות שידעה ישראל. מלחמת יום הכיפורים, שהחלה בצהרי יום הכיפורים, 6 באוקטובר 1973, הסתיימה ב-24 בחודש. המלחמה נפתחה במתקפה מתואמת של צבאות סוריה ומצרים, בשתי חזיתות במקביל. לאחר בלימת ההתקפות יצא צה"ל להתקפת נגד, שבסופה חצו כוחות צה"ל את תעלת סואץ מערבה למצרים ובנוסף כבשו שטחים מהגולן הסורי. במהלך המלחמה נהרגו אלפי ישראלים, מצרים וסורים. על אף שלישראל היו אבדות רבות, תוצאותיה של המלחמה היו הישג גדול לצה"ל. בעקבות הכשל המודיעיני בהתרעה על המלחמה הוקמה ועדת אגרנט. במרחב הציבורי-ישראלי הובילו המלחמה ותוצאותיה לשינויים חברתיים רבים ואף למהפך פוליטי.

מלחמת השפות

מאבק אידיאולוגי שהתרחש ביישוב היהודי בארץ בראשית המאה ה-20 ועסק בשאלה: מה תהיה שפת הלימוד בארץ ישראל במוסדות היהודיים - עברית או גרמנית?

ה"מלחמה" על הלשון העברית, שנקראה גם "ריב הלשונות", החריפה עם הנחת אבן הפינה לטכניקום (הטכניון) בחיפה, שקק"ל הייתה שותפה לבנייתו. "חברת עזרה", אשר הקימה את המוסד, קבעה כי שפת הלימוד בו תהיה גרמנית, מתוך טענה, כי ספרי הלימוד במקצועות המדעיים נכתבו בגרמנית ועדיין לא חוברו ספרים תואמים בעברית. לשמע ההחלטה פרצה התנגדות כללית בקרב המורים, התלמידים, מנהיגי התנועה הציונית והציבור הרחב. "חברת עזרה" הואשמה בטיפוח התבוללות ובהתכחשות לזהות הלאומית. בשל ההחלטה התפטרו חברי ההנהלה הציונים מהנהלת מוסד הטכניקום, המורים בבתי הספר של "חברת עזרה" בארץ התפטרו מעבודתם ועברו ללמד בבתי ספר עבריים אחרים שהוקמו, הורים לא שלחו את ילדיהם ללמוד בבתי הספר של החברה והעבירו אותם לבתי ספר שבהם שפת הלימוד הייתה עברית. בין השותפים למאבק היה גם אליעזר בן-יהודה, מחיה השפה העברית. בסופו של דבר ניצחו המצדדים בשפה העברית והיישוב השתחרר מהתלות בשפה הגרמנית, כאשר נקבע, כי לימודי פיסיקה ומתמטיקה יילמדו בטכניון בעברית. בתקופת השלטון הטורקי בארץ הכירו הטורקים בעברית כשפת הוראה ובשנת 1922 הכריזה ממשלת המנדט הבריטי על השפה העברית כשפה רשמית בארץ ישראל, לצד האנגלית והערבית. רבים רואים בניצחון במלחמת השפות סמל לניצחון ההתחדשות היהודית הלאומית ותחיית הלשון העברית בארץ ישראל.

מגילת העצמאות

קראו את המגילה והכירו את חלקיה השונים

בארץ ישראל קם העם היהודי, בה עוצבה דמותו החוקרת

הדעות והמדיניות, בה חי היה קוסמוס מסלכיות, בה יצר נכסי תרבות לאומיים וכלל-אתניים וחיים לעולם טובו את שפר הספרים הנצחתי למחר שתגמלה העם מארצו ברוח החיות ששר לה אמונים בכל ארצות עוריה ולא חלה משפלה נמקרת לשום לאיצו ולחדש בתוכה את חיותה המדינית.

מתוך קשר היסטורי ומסורתי זה החדר היהודים בכל דור לשום זליזארה במובלים המעורקת ובחירות האחרונים שבו לאצטם בדמונים והלוצים מסעולים ומעטים שהריוו נשמות חיות שפתים העברית, בני נפשים וערייבם וקיצו ישוב גדל והולך השקלט על משקן הירבות. שוחר שקלום ומגן על טמאן מנאח ברחב הקדימה לכל תושבי הארץ נושא נפשו לעצמאות ממלכתית.

בשנת תר"ז (1897) נחנכו הקונגרס הצעיר לקול קריאתו של הוגה רוחו המדינה היהודית ומאזרחי הארץ והכריז על יגרות העם היהודי. לרקומה לאומית בארצו.

זכתה זו חוכרה בהאחרת כלפיו סיום ב' בנובמבר 1917 ואושרה במידת פסטים צבר הלואנים אשר נזק במיוחד תוקף בין לאומי לקשר ההיסטורי שבין העם היהודי לבין ארץ ישראל ולגרות העם היהודי לקיום מחדש את ביתו הלאומי הסואה שנתחלקה על עם ישראל בזמן האחרון בה הוכרעו לסבה מלכום יחדים באחריות הוכחה מחדש בעליל את חוכרה בהנחין בעת העם היהודי מחוסר התעוררות העצמאות על ידי חידוש המדינה היהודית בארץ ישראל אשר השתנה לרוחה את שער המלוכה לכל יהודי והעניק לעם היהודי מעמד של אומה שחוזרתות בחין משפחת העמים.

שארית הפלטה שרעלה מועטה הנאפו האום בארחה והודו ארצות אחרות לא חדלו להעטיל לארץ ישראל על אף כל קושי מעטה ומכנה ולא פסקו להעביר את נרותם ליהודי בידו ועמל ישראלים במולדת שנים במקומות העולם השטנה תרים הישוב העברי בארץ את מלוא תפקיו למאבק האומות השונות חרות ושקום נגד כוחות השטע הנאצי ובדום היגיון נוסאפצו המלומתי קחו לו את הובות להגמנת עם העמים מייסוד בירת האומות המאוחדות.

ב' פ' בנובמבר 1947 קיבלה עצרת האומות המאוחדות ההלטה המהימנת הקמת מדינה יהודית בארץ ישראל העצרת הונעה מאוחד תושבי ארץ ישראל לאחד בעצמים בכל הצברים החדשים מגדם הים לביצוע ההלטה הברה זו ש' האומות המאוחדות בונות העם היהודי-לאומי את מדינתו אינת נחלת בלשפיקה.

חיה ונחיה המעמדת של העם היהודי לזיוות כלל עם ועם עומד בהשגרת סמתי במדינתו הרבונות.

לפיכך נתכנסת אנו חוכרי מועצת העם נצטו הישוב העברי והתנועה הציונית ביום סיום המניס הבריטי על ארץ ישראל ובהתקף זכודנו הטבעות וההיסטוריות ועל יסוד ההלטה עצרת האומות המאוחדות אנו מוכרזים בזאת על הקמת מדינה יהודית בארץ ישראל היא מדינת ישראל.

אנו קובעים שהחל מיום סיום המניס הלכה אור ליום שבדורו אנו חש' 15 במאי 1948 ועד לקמת השלטונות הנהודים והסדירים של המדינה ביהומאם לחוקה שתקבע על ידי האספה המעמדת הנהודת

לא אחרי מ"ו באוקטובר 1948 - תשע"ל מועצת העם כנועצת מדוע לד
זכירת ומסד הביצוע שלה, מתולדת העם, יהווה את הממשלה הזמנית
של המדינה היהודית, אשר תקרא בשם ישראל.

מדינת ישראל היא פתורה לעלוי יהודית ולקבוצי גלויי
תשקרו על פינתה הארץ לקבוצ כל תושביה, והיא משתדלת עב
יסודות היהודית הארץ והשלים לאור חזוים של בניאי ישראל, וקיים
שוון זכויות תמידיות ומדיניות גמור לכל אזרחיה בלי הבדל דת, זנע ואין
תבטיה חופשי דת, יאצפון לשון, חינוך ותרבות, ותשמור על המקומות
הקדושים של כל הדעות, והדת, והמנה לעקרונותיה של מעלת
האומות המאוחדות.

מדינת ישראל היא מוכנה לשרוק פעולה עם המוסדות והעמים
של האומות המאוחדות בהגשמת התקוות והעצרות מיום 29 בנובמבר
1944 ותשע"ל להקמת האחדות הכוללת של ארץ ישראל בשלמותה

אנו קוראים לאומות המאוחדות לדת יד לעם היהודי בבנין
מדינות ולקבל את מדינת ישראל לעונן משפחת העמים.

אנו קוראים - גם בתוך התקשרוהימים התערבד עליונו זרי
חשישים - לבני העם הערבי תושבי מדינת ישראל לשמור על השלום
ולסוול הלכום בבנין המדינה על יסוד אחדות מלאה ושווה ועל יסוד
זעזעת מתאמתה בכל מסדותיה, והמעים והקבועים.

אנו מושועטים די שקום ושכנות טובה לכל המדינות השכנות
ועמיתן וקוראים להם לשותף פעולה ועזרה הדדית עם העם העברי
לקצמתי, בארצו, מדינת ישראל מוכנה לדעים ולקח במאבק משותף
לקידמת המדינה והענון סובו.

אנו קוראים אל העם היהודי בכל התנועות להתלכד סביב
הישגה בעלת זנבנין ולעמוד לימנו במערכה הגדולה על העשמת
שאיפת הדורות לבאתו ישראל.

מזוד בטרון בצור ישראל הזנו הוותנים בהזעמת ידינו
לקדות על הכרה זו במושג מועצת המדינה הזמנית
על אדמת המולדת, בער תל אביב היום הזת ערב שבת
די אויר תשרי, 14 במאי 1948

Handwritten signatures and notes in Hebrew, including names like "Rabin", "Levi", and "Kadish".

